

STANOVISKO ETICKÉ KOMISE UNIVERZITY KARLOVY K PODNĚTU Č. 9/2025

Předkladatel podnětu: JD

Dotčení:

Komise pro obhajobu disertační práce:

JB, MS, RD, JT, JV

Oponenti disertační práce (dodatečně přidáno Etickou komisí UK na základě obsahu podnětu):

KN, LD

Datum podání podnětu: 14. května 2025

Předmět podání: Podezření na porušení Etického kodexu UK při řízení a hodnocení obhajoby disertační práce na FF UK 26. 9. 2024

Dotčená ustanovení Etického kodexu UK dle předkladatele:

I/6; I/8; I/10; I/12; I/17; I/23; II/1; II/3; III/1; III/2; III/9

Popis šetření podnětu: Předkladatel podnětu poukazoval na popisy skutkových okolností rozdělených do 4 oblastí.

- A) Střet zájmů a účelový výběr oponenta
- B) Účelové ustanovení komise
- C) Nekorektní průběh obhajoby
- D) Tendenční protokol a nedostatečné odůvodnění

Podnět byl doložen sedmi přílohami:

Příloha 1 - Vyjádření JK k průběhu obhajoby disertační práce JD

Příloha 2 - Oficiální záznam z prvního termínu obhajoby disertace (15. 2. 2024)

Příloha 3 - Zápis o obhajobě disertační práce (protokol, opravný termín 26. 9. 2024)

Příloha 4 - Přepis záznamu MP3 - veřejná část obhajoby (přepis záznamu MP3)

Příloha 5 - Posudek oponentky disertační práce - KN

Příloha 6 - Posudek oponenta disertační práce – LD

Příloha 7 - Přepis záznamu MP3 - neveřejná část obhajoby (přepis záznamu MP3)

Přílohy č. 4 a č. 7 jsou přepisy záznamu z nahrávacího zařízení (diktafon, záznam MP3), který pořídil předkladatel podnětu. Etická komise UK se o tom dozvěděla dne 8. 8. 2025 z doplnění podnětu, a to v reakci na svou výzvu adresovanou předkladateli podnětu.

Stanovisko Etické komise UK (dále jen EK):

Předmětem podnětu bylo posouzení průběhu opravné obhajoby disertační práce JD na FF UK dne 26. září 2024, zejména (i) složení komise a výběr oponentů, (ii) způsob vedení a tón veřejné rozpravy, a (iii) přesnost a přezkoumatelnost informací uvedených v protokolech. EK vycházela z oficiálních protokolů, záznamu veřejné části obhajoby a dalších předložených písemností.

Ke složení komise a volbě oponentů. Samotná skutečnost, že při opravné obhajobě zůstalo složení komise i oponentů beze změny, nepředstavuje porušení Etického kodexu ani závazných předpisů. Nebyla předložena formální a včasná námitka podjatosti. EK tedy v této části neshledala porušení zásad nestrannosti a spravedlivého hodnocení. Současně však považujeme za vhodnou **dobrou praxi** u opravných obhajob zvážit částečnou obměnu složení, zvýší-li to důvěru v nezávislost posouzení.

K průběhu veřejné rozpravy. Rozprava byla věcná a obsáhlá, zaměřená na teoretické ukotvení, metodologii a přenositelnost zjištění. EK zaznamenala jednotlivý ironický výrok oponentky vůči závěrům práce. Takový tón EK považuje za nevhodný a neslučitelný s ideálem kultivované akademické komunikace; v posuzovaném kontextu však nešlo o systematické znevažování ani o nátlak, který by sám o sobě zakládal porušení Kodexu. Do budoucna připomínáme povinnost všech účastníků vystupovat s respektem a zdrženlivostí, a předsedům komisí jejich odpovědnost průběh moderovat.

K protokolaci a odůvodnění. Protokol věcně zachycuje průběh a výsledek včetně konstatování dohledu proděkana a tajného hlasování. EK neshledala, že by byl v rozporu s realitou či záměrně zkreslen.

EK nepřihlížela k obsahu záznamu neveřejné porady komise pro obhajobu disertační prác, pořízenému bez souhlasu účastníků.

Na základě předložených podkladů **EK neshledala porušení Etického kodexu UK** při řízení a hodnocení obhajoby. K minimalizaci potenciálně problematických situací EK doporučuje: (a) metodické připomenutí standardů kultivované komunikace v komisích, (b) zvážení částečné obměny komisí u opravných obhajob (dobrá praxe), (c) důslednější konkretizaci odůvodnění v protokolech, a (d) jasnou informaci doktorandům o postupu pro včasné uplatnění námitek podjatosti. Fakultě i dotčeným osobám doporučuje vést další komunikaci s důrazem na profesionalitu, věcnost a respekt, aby byla posilována důvěra ve spravedlivé a odborné rozhodování.

Komise vzala též na vědomí svědectví pana JK jako subjektivní popis atmosféry obhajoby. Jeho některé body (dvě ostré formulace oponentky, neaktivita jednoho člena ve *veřejné* části) korespondují s přepisem. Jiné závěry (celková pasivita komise, neprofesionalita předsedy ve *veřejné* části) však nejsou podpořeny záznamy; naopak přepisy dokládají věcnou a obsáhlou rozpravu více členů. Námitky opřené o záznam z neveřejné porady komise nemůže EK z etických důvodů použít. Jako celek svědectví nepřeváží ostatní, robustnější zdroje (oficiální protokoly, přepisy veřejné části, dozor proděkana). Přesto EK připomíná nutnost kultivované rétoriky a doporučuje předsedům komisí citlivě moderovat diskusi, aby se předešlo dojmu znevažování.

Z příloh vyplývá, že obě obhajoby proběhly formálně korektně, s dohledem proděkana, s dlouhou věcnou rozpravou a tajným hlasováním. Samotná skutečnost, že složení komise zůstalo stejné, nepředstavuje důkaz etického porušení. Kritické linie (teoretické ukotvení, pojetí hodnot, metodologie, zobecnitelnost) jsou kontinuální mezi první a druhou obhajobou. Odborná polemika byla vedena věcně a konzistentně s posudky. Ostrá metafora/ironická formulace oponentky je však nevhodná; doporučujeme do budoucna kultivovat rétoriku a aby ji předsedající drobně moderoval. Z celku však neplyne trvalý ponižující vzorec, který by činil řízení nespravedlivým. Zápis je stručný, nikoli tendenční. Pro vyšší přezkoumatelnost lze do budoucna formulovat některé sumární věty konkrétněji.

EK zároveň konstatuje, že pořizování a následné používání záznamů z neveřejné části obhajoby (porady komise) je z etického hlediska zcela nepřijatelné; takové záznamy EK neakceptuje jako důkazní podklady. Tento postup narušuje důvěru a důstojnost akademického řízení a může být v rozporu s interními pravidly i ochranou osobních údajů; tyto záznamy nelze pořizovat ani využívat jako argumentační podklad.

Stanovisko přijato komisí dne 6. října 2025

Hlasování komise: 6 pro, 0 proti, 1 se zdržel

Za správnost: Mgr. et Mgr. Marek Vácha, Ph.D., předseda komise